

Základní škola Hranice, okres Cheb

ŠVP - školní družina

Platnost od 1. 9. 2018
Schváleno dne 27. 8. 2018

PhDr. Hana Levá
Ředitel ZŠ Hranice

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Obecná charakteristika a její organizace
3. Časový plán
4. Materiální a ekonomické podmínky
5. Personální podmínky
6. Bezpečnost a ochrana zdraví
7. Psychosociální podmínky
8. Podmínky pro činnost žáků se speciálními potřebami
9. Charakteristika činností ve školní družině
10. Obsah vzdělávání
11. Vzdělávací okruhy
12. Konkrétní výchovně- vzdělávací cíle
13. Evaluace

1. Identifikační údaje

Název: Školní družina při Základní škole Hranice, okres Cheb

Sídlo: Soukenná 844, 351 24 Hranice

vedení školy: ředitel školy PhDr. Hana Levá

zástupce ředitele: Mgr. Vojtěch Štěpán

IZO: 115 100 121

zřizovatel: Ing. Daniel Mašlár, starosta

Tel. ZŠ: 354 599 959-60

hana.leva@skolahranice.eu

www.skolahranice.cz

2. Charakteristika ŠD a její organizace

Družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům ZŠ Hranice. Školní družina je součástí ZŠ Hranice a je jejím odloučeným pracovištěm. Činnost ve školní družině navazuje na vzdělávací a výchovnou činnost školy, využívá však především hry a takové metody, které podporují zvědavost žáků a odvahu projevit se.

Školní družina má 1 oddělení. Kapacita ŠD je 50 žáků.

V případě většího počtu oddělení, dochází k dělení na 2 oddělení a 1 síla dochází mezi 13.00 – 14.00 hod. na výpomoc. Oddělení jsou většinou věkově smíšená.

- ŠD navštěvují žáci 1.- 4. třídy - přednostně jsou zařazováni žáci nižších ročníků, jejichž rodiče jsou zaměstnáni

- provoz ŠD – ranní provoz 5.45 – 7.40, odpolední provoz 11.45 -15.00 hod.

- v době hlavních a vedlejších prázdnin je ŠD uzavřena

- žák je do ŠD přijat na základě písemné přihlášky - zápisního lístku (ZL), na kterém jsou uvedeny důležité informace o žákovi (rozsah jeho docházky, způsob odchodu žáka ze ŠD, popřípadě předání pověřené osobě uvedené na ZL)

- do ŠD může být žák zapsán i během školního roku, taktéž na písemnou žádost rodičů může žák během školního roku docházku do ŠD ukončit
- za příchod žáků do ŠD zodpovídá dohled
- počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů
- mimořádné odchody žáků ze ŠD mimo stanovený čas musí být omluveny (omluvenka musí být s datem, čitelným jménem a s podpisem zákonného zástupce žáka). Telefonické omluvenky se nepřijímají.
- za žáka, který se do ŠD po vyučování bez omluvy rodičů nedostaví, vychovatelka nezodpovídá
- svévolné opuštění ŠD bez vědomí vychovatelky je zakázáno (vychovatelka telefonicky upozorní rodiče, že žák opustil družinu)
- při nevyzvednutí žáka do konce provozní doby ŠD kontaktuje vychovatelka rodiče telefonicky, v krajním případě může být žák umístěn na nejbližším oddělení Policie ČR
- žák navštěvující ŠD respektuje pokyny vychovatelky a řídí se vnitřním řádem ŠD. Při soustavném porušování vnitřního řádu je možné žáka vyloučit (se souhlasem ředitele školy).

3. Délka a časový plán vzdělávání

- zájmové vzdělání je poskytováno po dobu trvání školního roku. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, tedy psychické a fyzické zdatnosti.
- ŠVP je stanoven na dobu 3 let

4. Materiální podmínky

- prostory ŠD tvoří dvě samostatné místnosti zařízené jako herny se stolky a židlemi
- místnosti jsou vybaveny kobercem
- žáci mají k dispozici hry, stavebnice, hračky, papíry a pastelky na kreslení, a jiné potřeby, vše je uloženo tak, aby si je žáci mohli brát i uklízet samostatně a vyznali se v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání.
- výtvarný a pracovní materiál dává k dispozici vychovatelka
- pro činnost ŠD lze využít tělocvičnu, učebnu ICT
- pro pobyt venku máme k dispozici prostor před školní družinou a přírodní prostředí v okolí školy
- pro aktivity venku si žáci mohou vybrat různé druhy sportovního náčiní
- ŠD využívá hygienická zařízení ve svém zařízení

Ekonomické podmínky

- poplatek za ŠD činí 100,- Kč měsíčně
- část těchto financí je použita na nákup materiálu pro ŠD a na zkvalitnění interiéru jednotlivých oddělení

5. Personální podmínky

- ve ŠD pracuje jedna (nebo 2) vychovatelka s dlouholetou praxí
- vychovatelka má zájem o svůj odborný růst a dále se vzdělává - účast na akreditovaných kurzech, samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti ve ŠD
- chová se a jedná profesionálně, v souladu se společenskými pravidly a pedagogicko-psychologickými zásadami
- vede potřebnou dokumentaci ŠD

6. Bezpečnost a ochrana zdraví

BOZP - povinnosti vychovatelky

- vytváří, dodržuje a kontroluje podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při výchově - vzdělávací práci ve ŠD,

volí věkově přiměřenou činnost a skladbu zaměstnání.

- provádí poučení žáků o BOZP průběžně během školního roku, a tím předchází možným úrazům.

- vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor (ŠJ, školní hřiště atd.), označí nebezpečná místa a předměty, vždy vytýčí hranice jejich pohybu (při pobytu venku), žáky má stále pod svým dohledem

- při úrazu poskytne žákovi první pomoc, informuje rodiče, popřípadě zajistí ošetření lékařem a úraz zapíše do knihy úrazů, která je v sekretariátu školy

- ŠD je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou první pomoci

- vychovatelka dbá na hygienu, kulturu stolování, dohlíží na pitný režim

- zaručuje zdravé prostředí podle platných norem (vyhláška ministerstva školství č.410/2005Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělání mladistvých)

- zná plán evakuace pro své oddělení

- mimo budovu školy zodpovídá vychovatelka za 25 žáků

- žáci jsou průběžně poučováni o bezpečnosti silničního provozu

Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

7. Psychosociální podmínky

- vychovatelka vytváří takové prostředí, aby se žáci cítili spokojeně, bezpečně a jistě

- vede žáky k otevřenosti, kamarádství, rozvíjí pozitivní stránky osobnosti, sama je žákům, rádkyní, inspirátorkou činností

- vede žáky k využívání volného času vhodným způsobem, obohacuje jejich vzdělání novými poznatky a dovednostmi, podporuje jejich aktivitu a samostatnost

- snaží se o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času

- organizuje činnost podle zájmu žáků a vhodně je motivuje

- respektuje potřeby jedince, nabídka aktivit je pro žáky dobrovolná

- žáci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny, je však nutné dodržovat vytvořená pravidla platná pro všechny účastníky ŠD

- chrání žáky před násilím a šikanou, snaží se zabránit projevům sociopatologických jevů

- včas informuje děti i rodiče o nadcházejících činnostech

8. Podmínky pro činnost žáků se speciálními potřebami

- ředitel stanoví nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků a jejich případné speciální vzdělávací potřeby, zejména s ohledem na jejich bezpečnost

- žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost, např. zvýšenou motivací, výrazně kladné hodnocení i za malé dílčí pokroky v činnosti
- tito žáci budou od počátku přijímáni jako ostatní, aby nepocíťovali svou odlišnost či nedostatečnost
- pro žáky mimořádně nadané přichystá další, často organizačně složitější aktivity v oblastech jejich zájmů, účasti v soutěžích, doplňkových a jiných akcích

9. Charakteristika činností v ŠD

Školní družina je zařízení podle zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT

č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

- práce ŠD je zcela samostatnou oblastí zájmového vzdělání a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času
- ŠD zabezpečuje žákům aktivní využití volného času v době odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit, tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou dítěte
- není pokračováním školního vyučování, ale navazuje na činnost školy
- podporuje zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte, respektuje individuální schopnosti a dovednosti žáků
- časové rozvržení a uspořádání činností ve ŠD se řídí požadavky psychohygieny
- vychovatelka ve ŠD působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování (dochází k velkému poklesu výkonnosti), v této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování (vhodné jsou spontánní individuální činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci, vyznačující se vydatnou pohybovou aktivitou nejlépe venku.) Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků ve ŠD.

Těmto požadavkům je nutné přizpůsobit režim dne ve ŠD. Ve ŠD jsou zařazeny klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Vše je praktikováno za dohledu vychovatelky, která zde funguje jako rádce. Tato činnost je provozována zejména v odpolední klidové činnosti či pobytu venku, aby se žák mohl samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti (jsou součástí režimu ŠD).

Pak následuje náročnější činnost - zájmová.

- prostor ŠD by měl být pro všechny příjemný a útulný
- ŠD je místo pro zájmové vyžití žáků, rozvoj jejich tvořivosti, projevu aktivity i regenerace sil
- základním prostředkem ve ŠD je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky, učí žáky být součástí kolektivu

10. Obsah vzdělávání

1. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
2. Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
3. Průběžná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
4. Příprava na vyučování

1. Pravidelná činnost:

- každodenní činnost v oddělení je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje různé organizované aktivity:
- výtvarná a pracovní činnost
- hudební činnost

- literárně dramatická činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- sportovní a pohybové aktivity
- rekreační činnost

2. Příležitostná činnost:

- zahrnuje individuální činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu, vycházky, soutěže, projekt

3. Průběžná činnost:

- je činnost klidová, poslech rádia, knihy, sledování DVD, individuální hry

4. Příprava na vyučování:

- zahrnuje didaktické hry, činnosti, jimiž si děti upevňují a rozšiřují poznatky, které získaly ve školním vyučování

11. Vzdělávací okruhy

Člověk a jeho svět tematický okruh č .1 - Místo, kde žijeme

Místo kde žijeme	Pravidelné	Průběžné	Příležitostné	Kompetence
Bydliště a domov	Vycházky po obci.. Orientace v obci. Hry spontánní i řízené, didaktické Popisujeme domy, kde bydlíme, stavíme dům z kostek, jak si vybavíme dětský pokoj	Okolí školy, cesta do školy a ze školy. Náš dům, byt, lokalita, kde žijeme	Patologické jevy, veřejné akce v obci	1) Komunikativní 2) Učení 3) Řešení problému
Škola a ŠD	Vycházky do okolí školy, hra na školním hřišti, hry v parku, malování na chodník Rozvíjíme slovní zásobu a znalosti v oblasti společenského chování	Orientace v budově školy a prostorech, které využívá ŠD, Seznámení se zaměstnanci školy Seznámení s činnostmi a řádem ŠD, režim, pravidla chování v kolektivu	Výstavy prací žáků Besedy Návštěva ŠJ	4) Sociální a personální 2) Učení 6) Trávení volného času
Služby v obci Obchody Obec. Úřad	Vycházky ulicemi, orientace v blízkém okolí, mapa města, čistota města, péče o zeleň.	Znalost obce evangelický kostel - varhany Dopravní značky Tradice našeho města, obce, pověsti z našeho regionu.	Výroba dáreků Besedy Vítání občánků na OÚ	1) Komunikativní 2) Učení 3) Řešení problému 6) Trávení volného času

Člověk a jeho svět Tematický okruh č. 2 - Lidé kolem nás

Lidé kolem nás	Pravidelné	Průběžné	Příležitostné	Kompetence
Rodina - život lidí	Matka, otec sourozenci, kamarádi Vypravování Četba Rozdělení rolí v rodině	Čenové rodiny, postavení jedince v rodině, role jedince v rodině, mezigenerační vztahy, zvyky naší rodiny	Fotografie Výlety Dárky	1) Komunikativní
Práce jiných lidí	Napodobení práce lidí - kresba, malba Hrajeme si na řemesla.	Jak pracují dospělí - učitel, řidič, zemědělec, prodavač.	Vycházky Exkurze Besedy	2) Učení 5) Občanské a pracovní činnosti
Rozdíly mezi lidmi	Encyklopedie, časopisy, mapy Kresba, malba Vytváříme pozitivní vzájemné klima v oddělení školní družiny	Máme kamarády, národnosti lidí, jejich etnická a rasová příslušnost Pozdravy a vztahy, vlajky	Výlety do okolí	1) Komunikativní 2) Učení

Člověk a jeho svět tematický okruh č. 3 - Lidé a čas

Lidé a čas	Pravidelné	Průběžné	Příležitostné	Kompetence
Pravidelný režim dne	Ráno, poledne, večer Snídaně, oběd, večeře - spánek, hry Učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu	Režim doma, ve škole ŠD. Dodržování a upevňování denního režimu, správné návyky Co vše můžeme stihnout během dne- správné využívání času	společná příprava plánů na týden v ŠD	1) Komunikativní 3) Řešení problémů 5) Občanské a pracovní činnosti
Čas a život	Pozorování lidí v okolí Četba, soutěže	Rok, měsíc, týden, den, hodina	Odbíjení hodin na kosteje Svátky a tradice	5) Občanské a pracovní činnosti
Hodiny	Písničky Vyprávění Výroba hodin kreslení Vyhledáváme informace v měření času v dějinách lidstva (encyklopedie, internet)	Různé druhy hodin, hodinek, stopky. Měření času. Orientace v kalendáři	Soutěže o čas	5) Občanské a pracovní činnosti
Plynoucí čas v životě	Paměťovníky Poslech písní Výtvarná práce	Stará a současná řemesla Povolání rodičů a prarodičů Čím budu – představa o mém povolání	Prohlížení starších prací VV , PV Besedy Móda dříve a dnes	1) Komunikativní 2) Učení 6) Trávení volného času

Člověk a jeho svět Tematický okruh č.4 Rozmanitost přírody

Rozmanitost přírody	Pravidelné	Průběžné	Příležitostné	Kompetence
Roční období	Změny v přírodě, práce s přírodními , hry, vycházky kreslení	Živá a neživá příroda Životní prostředí Živočichové, rostliny Přírodní jevy charakteristika jednotlivých ročních období, typické počasí a barvy ročních období	Vycházky do okolí Sezónní sportování (bruslení, bobování, kola, koloběžky)	1) Komunikativní 5) Občanské a pracovní činnosti
Podzim	Vycházky, hry Přírodní materiály Zvířata, rostliny	Péče o rostliny, zvířata Nalepování, navlékání, modelování		1) Komunikativní 2) Učení
Zima	Změny v přírodě Práce přírodniny, modelování	Povídání o zimě Vánoce Zvyky tradice na sněhu Ochrana přírody	Výroba dárků, svícny, vánoční řetězy, ozdoby Vánoční jarmark	1) Komunikativní 2) Učení
Jaro	Vycházky, hry, Malování, práce s přírodními materiály	Příroda se probouzí, kvete, přilétají ptáci Velikonoce - vajíčka pomlázky Narození mláďat	Poznávání stromů a květin na zharádkách	1) Komunikativní 2) Učení
Léto	Kreslení, malování Soutěže, hry, otužování	Vycházky do přírody Péče o rostliny Otužování Slunce a voda	Výlety k vodě	1) Komunikativní 2) Učení 6) Trávení volného času

Člověk a jeho svět tematický okruh č .5 - Člověk a jeho zdraví

Člověk a jeho zdraví	Pravidelné	Průběžné	Příležitostné	Kompetence
Odpočinek	Relaxační činnosti, aktivní odpočinek, vycházky, PH	Dostatek spánku, Využívání volného času, pěvecká soutěž	Otužování, plavání, lyžování, bruslení	1) Komunikativní 6) Trávení volného času 4) Personální a sociální
Zdraví, ovoce a zelenina	Pravidelná hygiena, kreslení, modelování sport Soutěžíme ve smyslových poznávaních (čich, chuť, hmat)	První pomoc - úraz Jídáníček - chuť vůně, PH šikana Seznámení s lidským tělem – stavba a funkce	Besedy o zdraví, nácvik první pomoci	2) Učení 1) Komunikativní 4) Personální a sociální
Životní prostředí	Úklidové práce, vycházky	Čistota Besedy o ŽP Třídění odpadu	Besedy Úklid kolem školy Sběr kaštanů	2) Učení 3) Řešení problému 1) Komunikativní
Dopravní výchova	Didaktické hry, četba DVD a video Vycházky s dopravní tematikou – přechody pro chodce	Dopravní předpisy, pravidla, značky. Upozorňujeme na nebezpečí úrazů při hrách a sportování	Pobyt na dopravním hřišti Jízda na kole	2) Učení 3) Řešení problému 5) Občanské a pracovní činnosti

12. Konkrétní výchovně vzdělávací cíle

Výchova ke zdravému životnímu stylu:

- dodržovat zásady bezpečnosti, chránit si své zdraví a být za něj zodpovědný
- posilovat tělesnou zdatnost
- dodržovat hygienu - dodržovat správné stravovací návyky a pitný režim
- rozvíjet citové stránky osobnosti
- osvojovat si znalosti o životním prostředí a ochrany přírody

Posilování komunikačních dovedností:

- kultivovat slovní i mimoslovní projevy
- rozvíjet slovní zásobu, schopnost vyjádřit se
- vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci, respektovat a naslouchat jiné názory, spolupracovat s nimi, uplatnit se v kolektivu
- rozvíjet žáky v dovednostech a vědomostech potřebných k životu ve společnosti
- umět odmítnout komunikaci, která mu je nepřijemná

Odpovědnost za své chování a ovládnutí negativních citových reakcí

- objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování
- dokázat se vypořádat se stresem a neúspěchem a řešit různé životní situace
- komunikovat s vychovatelkami vhodným způsobem a respektovat jejich autoritu

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (člověk jako jedinec)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- pěstovat vědomosti a dovednosti, objektivně podněcovat žáky k tvořivému a pozitivnímu myšlení a logickému uvažování a k využití získaných poznatků a dovedností v praxi při řešení problémů
- rozvíjet osobnost žáka, vést ke správnému utváření jeho postojů a hodnot
- umožnit mu najít si své místo ve skupině

Formování životních postojů

- utvářet národní vědomí, ale respektovat jiné etnické, kulturní a náboženské skupiny lidí a učit se žít společně s nimi
- vytvářet základ právního vědomí, upevňovat zásady demokracie, připravovat žáky, aby se projevovaly jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a naplňující své povinnosti
- pochopit a uplatňovat princip rovnosti žen a mužů
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vychovávat k pravdomluvnosti a upevňovat morální hodnoty
- vést žáky k úctě, toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem (starším nebo postiženým) a k ochotě jim pomáhat
- prevence patologických jevů (šikana, drogy, rasismus, násilí, atd.)

Nacházení vazeb k již získaným poznatkům z vyučování

- získávat všeobecný přehled v návaznosti na učivo
- vést žáky k tvořivosti, utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- cvičit paměť, postřeh, soustředění

13. Evaluace

Vnitřní evaluace probíhá na úrovni ŠD, provádí ji vychovatelka s žáky průběžně. Hodnotí během týdne a zaměřuje se především na individuální rozvoj žáků. Na základě hodnocení ročního plánu a činností v daném roce je sestavován plán činnosti školní družiny na následující rok.

Evaluace obsahuje hodnotící kritéria, určuje četnost hodnocení a navrhuje, kdy se na základě podrobné analýzy provedou v ŠVP případné změny. Vnitřní evaluace činnosti ŠD spočívá v průběžném sebehodnocení práce vychovatelek. Vnější hodnocení provádí vedení školy, zřizovatel a Česká školní inspekce. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků. Na základě hodnocení a analýzy provedeme změny v ŠVP, který chápeme jako otevřený dokument.

Kritéria hodnocení:

1. Plnění výchovně vzdělávacích cílů
2. Spokojenost žáků i rodičů s činností ŠD
3. Zvládnutí výstupů žáky- individuální pokrok

1x ročně odevzdá paní vychovatelka hodnotící zprávu o činnosti školní družiny.